

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кредитно-економічний факультет
Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«072 Фінансів, банківської справи та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування:
Управління банками на фінансовому ринку

з теми:

**«Кредитування банками підприємств малого та середнього бізнесу в
Україні»**

Виконавець:

студент Кредитно-економічного факультету
Карпов Максим Олександрович

Науковий керівник

кандидат економічних наук, викладач
Деркач Юлія Борисівна

ОДЕСА - 2018 рік

Актуальність теми дослідження. Сучасна економіка зараз розвивається в умовах ринкових відносин, які взаємодіють під впливом різних факторів. Малий та середній бізнес в Україні займає лише невелику частку у дохідності бюджету, порівняно зі своїми європейськими сусідами. Підвищення конкурентного середовища на ринку України повинно стимулювати підприємців до розвитку, а це в свою чергу призводить до збільшення обсягів кредитування банківськими установами малого та середнього бізнесу, який залучає ресурси та капітал у розвиток задля отримання у коротко чи довгостроковій перспективі фінансові прибутки. Зараз часто приватні підприємці мають побоювання стосовно фінансової вигоди від кредитів фінансово-кредитних установ, адже чимало отримало негативні наслідки після фінансової кризи, які відбулась досить недавно і її наслідки ми ще й досі бачимо. Тому у цьому дослідженні я намагався знайти механізми покращення взаємодія банків та підприємців у плані залучення грошових коштів у розвиток своїх ідей чи розширення виробництва. Огляд літератури з теми дослідження. Розвиток фінансово-кредитних Огляд літератури з теми дослідження.

Розвиток фінансово-кредитних відносин у сфері кредитування малого та середнього бізнесу висвітлювались у працях багатьох науковців як вітчизняних, так і зарубіжних. До них можна віднести таких науковців, як М. Фрідман, І. Фішер, серед українських – Дзюблюк О. В., Коробчук Т. І., Ковальчук В. М., Сарай М. І. У своїх працях, науковці зазначають про необхідність підтримки малого та середнього бізнесу, наводячи приклади фінансових результатів країн Європейського Союзу, окремих країн, тощо. На сьогоднішній день в Україні існує ще досі не вирішена проблема розвитку малого бізнесу, а саме він є одним із основних факторів макроекономічної стабілізації держави у час пост кризового стану.

Мета і завдання дослідження. В Україні приватний бізнес знаходиться на початковому етапі, але сумнівів у тому, що саме він буде однією з основних сфер

суспільного виробництва вже не повинно виникати. Вважається, що характерною ознакою розвитку малого і середнього підприємництва виступає процес його включення у господарську структуру державної економічної системи, її конкурентне середовище. Та сектор малого бізнесу на даний час вагомої ролі в Україні ще не становить. У деякій мірі це є наслідком недооцінення ролі цього як галузевого елементу ринкової економіки. Зародження малого підприємництва при умовах дестабілізації виробничих ресурсів при нових взаємовідносинах ставить все нові виклики щодо пошуку шляхів розвитку. Малий бізнес в Україні акумулює в собі енергію середнього класу суспільства з високим потенціалом, його зайнятість а також працевлаштування, яке направлене на створення власної справи і здійснення підприємницької діяльності. Тому метою дослідження було саме висвітлення цієї необхідності та надання поширеності бажання залучення кредитних коштів фінансовими установами, відповідно зменшуючи відсоткові ставки та інші відрахування при наданні кредитів, зменшуючи ризики.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є кредитування малого та середнього бізнесу. Предметом дослідження відносини банківських установ з суб'єктами підприємницької діяльності. Методи дослідження. Під час дослідження застосовувався аналіз інформації, у якій вказувалось про необхідність чи протидію збільшення кількості малих та середніх підприємств в Україні та необхідність взаємодії фінансово-кредитних установ та підприємців з питань надання кредитних коштів на підтримку діяльності, розширення, реорганізацію та введення нових технологій на виробництво.

Інформаційна база роботи. Базу для написання роботи склали Закони України, нормативно-правові акти, Постанови НБУ, наукові роботи зарубіжних та українських науковців, інформаційні відомості про надання кредитів у Європейських банках та програми заохочення приватних підприємців.

Наукова новизна роботи. Малий та середній бізнес реагуючи на зміни кон'юнктури ринку надає ринковій економіці потрібної гнучкості. Вагомим є

також внесок у здійснення розвитку науково-технічного прогресу, насамперед в галузі електроніки, кібернетики та інформатики. Тобто малий та середній бізнес є своєрідним провідником науково-технічного прогресу в економіку країни. Малий бізнес здійснює важливі кроки у вирішенні проблеми зайнятості. Він може створювати нові робочі місця й поглинати надлишкову робочу силу під час спадів і структурних зрушень економіки. В розвинутих країнах на малий та середній бізнес припадає 50% від всіх зайнятих громадян та до 70-80% нових робочих місць. Також бізнес пом'якшує соціальну напругу і демократизацію ринкових відносин, тому що саме він є основою формування середнього класу.

Практичне значення роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (48 найменувань) та 5-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 87 сторінок. Основний зміст викладено на 76 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 4 рисунків.

Випускна робота складається з трьох розділів. У роботі розглядаються теоретичні основи організації банківського кредитування малого та середнього бізнесу та оцінка стану та організації кредитування сектору МСБ в Україні.

В першому розділі дипломної роботи, було з'ясовано сутність таких економічних термінів, як «кредит» та «кредитування», і наведено основні принципи та схему організації останнього. Також, було досліджено сутність, види, функції та завдання кредитування МСБ. Розглянуто сутність та проблеми мікрокредитування.

В другому розділі проаналізовано стан та організацію кредитування малого та середнього бізнесу в Україні за останні 5 років, сучасні програми кредитування сектору МСБ, був проведений аналіз кредитного портфелю юридичних осіб в порівнянні з сформованими резервами та ВВП. Розглянута методика розрахунку внутрішнього кредитного рейтингу позичальника в АТ «Ощадбанк»

На основі розглянутого матеріалу в третьому розділі було розроблено рекомендації щодо посилення кредитування малого та середнього бізнесу , а також розглянутий світовий досвід кредитування МСБ.

Дипломна робота має вагоме практичне значення полягає в удосконаленні банківського кредитування підприємств малого та середнього бізнесу, а також покращенні стану останнього. Призначена для людей працюючих в фінансово-економічних сферах.

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

- а) розробити пільгові умови кредитування, зокрема як для розвитку вже існуючого малого та середнього бізнесу, так і для відкриття нових підприємств.
- б) створити спеціалізовані фінансово-кредитні установи, в т.ч. банківські, що спеціалізувались би виключно на кредитуванні сектору МСБ;
- в) розвиток середньо та довготермінового кредитування малого та середнього бізнесу.